

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 20. augustā

Senāts šādā sastāvā: senatori Māris Leja, Sandra Kaija, Aivars Uminskis,

iepazīnies ar apsūdzētā /Persona A/ kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2025.gada 5. novembra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētais kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas lēmumu par viņa atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izvairīšanās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas) un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesā.

Pamatojot kasācijas sūdzībā izteikto lūgumu, apsūdzētais norādījis, ka apelācijas instances tiesa, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas notiesājošo spriedumu, nav ņēmusi vērā, ka lietā esošie pierādījumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130. panta otrās daļas 2. punktu ir atzīstami par nepieļaujamiem un nav izmantojami pierādīšanā. Visas procesuālās darbības līdz lietas nodošanai prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai veica Valsts robežsardzes Kriminālizmeklēšanas dienesta amatpersona, lai gan atbilstoši Kriminālprocesa likuma 387.panta pirmajai un trīspadsmitajai daļai Valsts robežsardzei pēc neatliekamo izmeklēšanas darbību veikšanas bija pienākums kriminālprocesa materiālus daļā par noziedzīgo nodarījumu pret jurisdikciju nodot tālākai izmeklēšanai Valsts policijai. Līdz ar to apsūdzētais saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519. panta 2. punktu bija attaisnojams viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, jo viņa piedalīšanās tajā nav pierādīta.

Turklāt tiesa liecinieku liecības vērtējusi selektīvi, neņemot vērā liecības, kas ir pretrunā apsūdzībā norādītajiem apstākļiem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta otrās daļas 2. punktu tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Senātam nerodas šaubas par apelācijas instances tiesas secinājumu, ka lietā esošie pierādījumi, kurus Valsts robežsardzes amatpersona ieguvusi, veicot procesuālās darbības kriminālprocesā par Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ir pieļaujami.

No pirmās instances tiesas sprieduma, kuru apelācijas instances tiesa atstājusi negrozītu, konstatējams, ka 2024. gada 22. februārī Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas dienestā tika uzsākts kriminālprocess Nr. 18230001024 pēc noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, kas paredzētas Krimināllikuma 190. panta trešajā daļā un 191.panta trešajā daļā. Turpmāk, veicot operatīvās darbības pasākumu, noskaidrots, ka

/Persona A/, būdams notiesāts pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem un papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu –, 2024. gada 25. aprīlī vadīja transportlīdzekli.

2024. gada 26. aprīlī /Persona A/ atzīts par aizdomās turēto Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā, 191. panta trešajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos. Savukārt 2024. gada 8. jūlijā kriminālprocess Nr. 18230001024 pret /Persona A/ izbeigts daļā pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtais daļas un 191. panta trešās daļas un turpināts pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas.

Ņemot vērā kriminālprocesā Nr. 18230001024 iesaistīto personu skaitu un tā sarežģītību, 2024. gada 17. jūlijā kriminālprocess sadalīts, izdalot atsevišķā lietvedībā kriminālprocesu /Persona A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas (*lietas 1. lapa*).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130. panta otrās daļas 2. punktu par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām atzīstamas tādas ziņas par faktiem, kuras iegūtas procesuālajā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar šo likumu nebija tiesību to veikt.

Kriminālprocesa likuma 26. panta pirmā un otrā daļa noteic personu loku, kurām ir pilnvaras veikt kriminālprocesu, savukārt šo amatpersonu kompetence noteikta Kriminālprocesa likuma 26.¹–49. pantā.

Atbilstoši Valsts robežsardzes likuma 2. panta otrajai daļai Valsts robežsardze ir operatīvās darbības subjekts un izmeklēšanas iestāde, līdz ar to tās amatpersonām savas kompetences ietvaros ir tiesības veikt procesuālās darbības kriminālprocesā.

Tas vien, ka turpmākā kriminālprocesa gaitā konstatēts noziedzīgais nodarījums, kura izmeklēšana ietilpa Valsts policijas izmeklēšanas kompetencē, pats par sevi nenozīmē, ka Valsts robežsardzes amatpersona zaudēja pilnvaras veikt procesuālās darbības.

Senāts jau iepriekš ir atzinis, ka kriminālprocesa obligātuma princips prevalē pār institucionālo piekritību. Amatpersonas pilnvaras veikt kriminālprocesu neatņem institucionālās piekritības pārkāpums, kas izpaudies tādējādi, ka pēc kriminālprocesa uzsākšanas amatpersona turpināja veikt procesuālās darbības līdz krimināllietas materiālu nodošanai prokuroram kriminālvajāšanas uzsākšanai (*Senāta 2025. gada 31. marta lēmums lietā Nr. SKK-34/2025, [ECLI:LV:AT:2025:0331.58400027923.11.L](#)*).

Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka Valsts robežsardzes Kriminālizmeklēšanas dienesta amatpersona, nolemjot turpināt kriminālprocesu pret /Persona A/ pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas, par to paziņojusi uzraugošajam prokuroram (*lietas 25.–26. lapa*). Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 37. panta trešās daļas 2. punktam izmeklēšanu uzraugošajam prokuroram ir tiesības dot norādījumus, tai skaitā par lietas nosūtīšanu pēc piekritības Valsts policijai.

Senāts konstatē, ka lietas materiālos nav ziņu, ka prokurors būtu devis šādus norādījumus vai iebildis pret to, ka Valsts robežsardze turpina veikt izmeklēšanu.

Kriminālprocesa likuma 130. panta otrajā daļā paredzētā pierādījumu absolūtā nepieļaujamība ir stingrākās procesuālās sekas, jo šādas ziņas par faktiem pierādīšanā nav izmantojamas neatkarīgi no to ticamības vai nozīmes konkrētajā lietā. Tādēļ šajā normā ietvertais formulējums „persona, kurai saskaņā ar šo likumu nebija tiesību to veikt” ir interpretējams šauri, attiecinot to galvenokārt uz gadījumiem, kad personai vispār nav bijis attiecīgā procesuālā statusa vai likumā paredzēto pilnvaru konkrētās procesuālās darbības veikšanai.

Ievērojot minēto, Senātam šajā daļā nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 572. pantu kasācijas sūdzībā un protestā jāiekļauj tajā izteikto prasību pamatojums ar norādi uz Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma normu būtisku pārkāpumu.

Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzība pārejā daļā neatbilst Kriminālprocesa likuma 572. panta prasībām.

Kasācijas sūdzībā norādot uz apelācijas instances tiesas pieļautu pārkāpumu liecinieku liecību novērtējumā, apsūdzētais nav konkretizējis, kuru liecinieku liecības vai kādas tajās ietvertās ziņas apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi un kā tas ietekmējis pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.¹ panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

M. Leja S. Kaija A. Uminskis